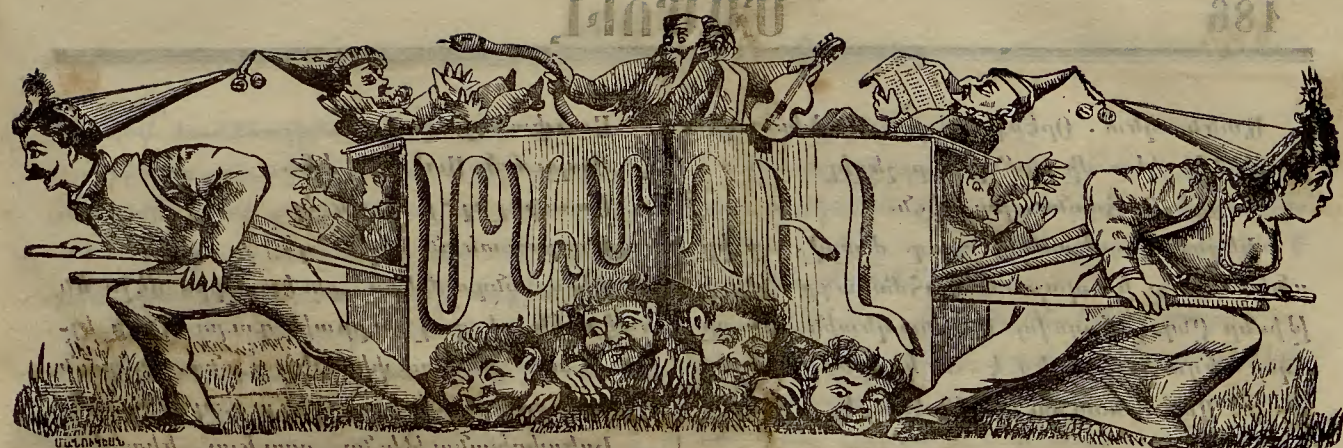

ԹԻԻ 336 Ե. ՏԱՐԻ Է. ՇՐՋԱՆ 4873 ՆՈՅՆԱՐԵՐ 17 ՇԱՐԱՐ

Մամուլը իւրաքանչիւր շրջանը՝ 52 օրինակ է :
 Պատրագրութեան տեղն է Պոլիս, Զինճիրի—խան վերի յարկ
 Թիւ 18 :
 Դուրս ելթալէք թերթից փոստայի ծախքը առնողին վճար է :

Շրջանին գինը դաշեկան կանխիկ	60
Կիսաշրջանը	30
Մէկ թիւը փարայ	50
Ծանուցման տողն է դաշեկան	2

ԵՐԷԿՈՒՍՆ ԴԻԿՏԱՏՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐ

3 Ամիս խառնակութիւն, շփոթութիւն, ծեծկռուք, վէճ, կռիւ, յուզմունք տեղի ունեցան. դռնբազ, դռնբաց, Պատրիարքի հրաժարական փաղաքական ժողովոյ հրաժարական էն. էն. փիացային վրայ իրարու զարնուեցան, և վերջապէս երէկ, նոյ. 16, խաղաղութիւն ամենեցուն եղեւ :

Երէկուան համար ալ շատ բան լսեցինք. կէս նիստ պիտի ըլլայ, ոչ բնաւ նիստ պիտի չըլլայ, զօրք պիտի գայ. ոչ ժողովուրդ պիտի գայ. շատ բան պիտի ըլլայ, ըսին, և բընաւ բան չեղաւ :

Բայց երէկուան նիստին համար ալ վարժապետ մը պէտք էր. երեսփոխան և ժողովուրդ տղաքներու պէս պզտիկ պատճառի կընայէին որ բռնկէին. ասոնք սաստելու և յանդիմանելու կարող վարժապետ մը պէտք էր, և ան ալ Աղաբէկեան Սարգիս Էֆէնտի ատենապետն եղաւ. որ ազգային վերջին յուզմանց ատեն Պրուսայու ջերմուկներու մէջ մարմինն ալ իր բնութեանը պէս տաքցնելով եկաւ բազմեցաւ ժողովին գլուխը, ակնոցը

քիթը դրաւ, գրեց ու գրեց, և ապա սկսաւ պատգամ որոտալ

Ձեռքն ալ ունէր Բ. Դրան Պուլյուլթուն, արթըդ ետղընտան եէնիլմէզ եղաւ, խօսք չունիք, խօսքը ձերը չէ, ի կարգ կը հրաւիրեմ զքեզ Մասիսի խմբագիր. ինչ հասկըցար, հոս լրագրութեան ասպարէզ չէ որ ուղածիդ պէս սուտուփուտ գրես և ժողովուրդը գրգռես և այս ամէն շարեաց պատճառըլլաս. խօսք չունիս Մազլըմ Էֆէնտի, ինչո՞ւ կը նեղանաս կոր, Օգոստոս 24 ին երբ Պէկեան Էֆէնտիին խօսք չտրուեցաւ և անիկա բողբեց, դուն ինչո՞ւ չի ձայնակցեցար, և անոր իրաւունք ունենալը չի հաստատեցիր. հիմա ալ ես քեզի խօսք չպիտի աամ և կը տեսնես որ երեսփոխաններէն ալ ոչ ոք քեզի իրաւունք կուտայ կոր : Դու ալ խօսք չունիս Մարկոս Էֆէնտի. խռովութիւն հանել տալու միտք չունիմ, ձեռքս հրամանագիր կայ, պատրիարքն ալ հրաժարած է, փաղ. ժողովն ալ հրաժարած է, հիմա նոր փաղ. ժողով պիտի ընտրէք. նայեցէք որ չէզոք մարդ ընտրէք. հա մուցայ առաջ ըսելու, նախորդ փաղ. ժողովէն բնաւ մարդ չընտրէք :

Ո՛վ կ'ըսէ :

Ատենապետ . Օրէնքը կ'ըսէ . Սահմանադրութենէն կէտ մը չեմ կրնար չեղիլ :

Կեցցէ Սահմանադրութիւն :

Կեցցէ հրաժարեալ ֆաղ . ժողով , որ իր անկման օրը իր պաշտած Սահմանադրութիւնը ընդհ . ժողովոյ Ատենապետին ձեռքը հզօր նեցուկ մը եղեր է . և կը գոռայ ու կը գոչէ , Սահմանադրութենէն կէտ մը չեմ կրնար չեղիլ :

Ո՛րք ես , խորմեան , անկաճգ խօսի . ևս կը չեղիմ , կը չեղիմ , կ'ըսէիր : Տեսա՞ր , չեղող Պատրիարքն ալ բոլորովին ճղրդէն կը չեղի և դուրսը կը մնայ :

Օտեան Լ. ֆ . Սահմանադրութեան համաձայն վերընտրելի են հրաժարեալ ֆաղ . ժողովականք , բայց քննութիւն պիտի ըլլայ . քննութիւնը տակաւին չի լմնցաւ . ուստի ընդհ . ժողովը լաւ քաղաքականութիւն մը գործած կ'ըլլայ , որ Պատրիարքը ինչպէս պիտի վերստին չընտրէ , նոյնպէս գոնէ այս անգամ հրաժարեալ ֆաղ . ժողովը վերստին չընտրէ , աղէկ կ'ընէ :

Հրաժարեալ ֆաղ . ժողովականք . Որո՞նց համար կը խօսիք , մեղի՞ համար . մենք չենք ընդունիր նոր պաշտօն . անկարելի է . մենք քննութիւն կը պահանջենք . թէեւ մեր իրաւունք ունենալը , յայտնուեցաւ , բայց զո՞ մը պէտք է . այսպիսի յուզմունք զոհով մը քաւուելու է . այդ ճշմարիտ զոհը մենք կ'ըլլանք . Օգոստ . 3 ին Սահմանադրութիւնն անբողոքեմէն էր . Նոյեմ . 16 ին քրեշտեմէն եղաւ . ահա մեր յաղթանակը :

Երեսփոխանք . — Գիտենք , գիտենք ձեր արդարութիւնը , իրաւունքը . բայց առաջին անգամ է որ ֆաղ . ժողով մը Պատրիարքի մը օճիքէն բռնեց . ուստի այս առաջին գործողութեան մէջ դուք ալ զոհ պէտք է ըլլաք :

Դիկատաւոր Ատենապետը . այո , այո , քաղաքականութիւնն ալ առանկ կը պահանջէ , քուէ , քուէ :

Եւ քուէտուփէն ելան

Ստեփան փաշա

Արղուման Ստեփան էֆ .

Առաքել պէյ Տատեան

Մագաւտեան Սիմոն պէյ

Միւս անդամները քուէտուփին մէջն են տակաւին , և գալ ուրբաթ դուրս պիտի ելլեն . այդ քուէտուփին մէջ գտնուողներուն ոմանց համար ըսելիք ունինք գալ անգամ :

Երեսփոխանութիւնը յրուելու եկողները ժամկոչին օտան մանղալին գլուխը տաքնալու վրայ էին

ԹԱՏՐՈՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

Երեքշաբթի գիշեր Արեւելեան Թատրոնը դնացինք փառաւոր ներկայացում մը տեսնելու :

Արդարեւ Մաշաքեան , Ադամեան էֆէն . տիները և այլք խիստ լաւ կերպով դերերնին կը ներկայացունէին . բայց հանդիսականները սքանեայները , թիկնաթուները և լոճաներն էին :

Դերասաններն ալ Թատրոնը պարապ դուռնելով , խանդերնին վառած լայնարձակ շէնային վրայ վեր վար կերթային կուգային :

Շիտակը զանդատելու իրաւունք չունին դերասանները : Ասանկ աղէկ կ'երթայ : Կարելի է հանդիսական շատ ըլլար նէ , քիչ մը կը քրտնէին , չէին կրնար անանկ համարձակ դերերնին կատարել :

Ասդին ալ մուկերը Թատրոնը պարապ գտնելով , իրենք կ'սկսէին կատակերգութիւն մը ներկայացունել և ցաթիւտելով կը վազվըղէին :

Ինչ որ է : Թատրոնը ուղաճնուս պէս միանաւիկ լաւ մը դիտելէն վերջը՝ դուրս ելանք և տեսանք որ մեր Հայ ակապարները խումբ մը նուագաժողներ վարձած , չոր քաշաւ չարքի մանկ կանչել կուտան : Ասոնք կերեւայ որ իրենք Հայ են , բայց Հայերէնէն չախորժեղուն , Թատրոնին դէմը նստեր այսպէս ըզ-

բօսնելով ժամանակնին կանցունէին :

Քիչ մը յառաջ երթալով ուրիշ պիտանարան մ'ալ մէկ քանի լուսաւորեալ երկաթափայլներ տեսանք որոնք առջեւնին մէկ մէկ Գաղղիներէն լրագիրները դրած՝ մեր ազգին գործը Գաղղիացուց շափովը կազմէն չափել ձեւել :

Ասոնք ալ իրենց քթին տակը գործող թատրոնն երթալով հասարակութեան վիճակն իմանալու տեղ՝ կեննեն մինչեւ Փռանաա կը թռին :

Ազգին գործերը չափած ատեննին մէկն ալ պէտք է որ իրենց խելքը չափէ և իրենց ճանչցունէ :

Այնուհետեւ տուն մը գնացինք ուր տեսանք որ ամենքն ալ թավիշինն գլուխը ժողովուած խաղ կը խաղան :

Որը ես սաչափ վաստկեցայ, կըսէ. որը « գործերնիս գէշի կերթայ կոր, ես միշտ կորսնցունելու վրայ եմ » կըսէ, օ՛հ պօռալով :

Շիտակը ասոնց ըսելիք չունինք. ստակ վաստկելու գործը դրած ատենն ո՛վ թատրոն կերթայ ստակ կուտայ :

Բայց վաստկի կարծած ատեննին՝ վերջը բոլոր ունեցածներնին ալ վրայ կուտան, մոխիւրին վրայ կը նստին եղբւր խաղամուլութեան պատճառաւ. ան ալ հոգ չէ. կորսնցունելով կը վաստկի մարդ :

Ե՛րբ արդեօք մեր ազգայինք այսպիսի վնասակար զբօսանքներէ ետ կենալով, պիտի սկսին իրենց ժամերն թատրոնի նման բարոյականը կրթող զբօսանայ նուիրելու :

Մենք շատեալ գիտենք խաղամուլութեան երեսէն յետին խելճութեան և աղքատութեան մէջ ինկած, բայց ոչ զոք հարստացած :

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ Ի Կ ՈՒ Ի Ի

Ամեն տարի Կաղանդը մատեցածին պէս՝ Օրացոյցի կռիւ մ'է կը փրթի Ազգին մէջ :

Որը կենէ Արամեանը չիտակ է կըսէ. ուրիշ մը Միւհէնտիսեանը կը պօռայ. մէկն ալ

կենէ Տերոյենցը կը գովէ :

Օրացոյցի պապան ալ Սխալացոյց մը հրատարակածին պէս՝ ամեն կռիւ կը վերջացունէ, ամենը տուտ՝ իմն մինակ ճշմարիտ է կըսէ կը լնցունէ :

Տ. Երեմիա պապան վճռելէն ետքը՝ ալ ուրիշին ելնել խօսք խօսելը յանդգնութիւն է : Օրացոյցը ան հեղինակած է : Ան մեռնի նէ, մեր Ազգին մէջ ի՞նչպէս ալ Օրացոյց պիտի հրատարակուի :

Մենք ըսինք որ աս տարի Օրացոյցի կռիւ չըլլար ալ. ինչու որ ոչ Արամեան կայ, ոչ Քիւրքճեան, ոչ Տիվիթեան, ոչ ալ ուրիշ Օրացոյց : Ամենը երկու տեսակ միայն կայ. մէկ մը Օրացոյցի պապայինը, մէկ մ'ալ Ս. Երեմիայի մայ վանքինը :

Բայց նորէն կռիւը չէ գաղթած : Երուսաղիմայ տպածը Տ. Երեմիան չընդունիր, Տ. Երեմիայինն ալ Երուսաղէմը : Մէկը աս շաբթու հարսնիք կըլլայ, կըսէ. մէկան ալ չէ, այս շաբթու չըլլար, մէկալին, կըսէ :

Հիմա կարգուելու միտք ունեցողները շրւարեր մնացեր են թէ ե՛րբ հարսնիք ընեն և կրօնական ժողովէն կստատեն որ այս մասին որոշում մը տայ :

Մենք ալ կրօնք որ Տ. Երեմիա պապան եթէ գիտցածնիս է, փո' կըսէ փէյղամպէր չըսէր ան : Կրօնական ժողովը չէ որ լուսաւորիչ ինքը գայ որոշում տայ, նորէն իր գիտցածէն ետ չը կենար : Անի Օրացոյցիներուն անսխալ փիրն է : Ուստի կարգուիլ ուղղութիւնը թող տարակոյսի մէջ չիցնան : չիտակ Տ. Երեմիա պապային երթան, անի պատկերամը առածին պէս ամենքն ալ կը կարգէ :

Մարդը գէշ է մի ըրեր, հարսնիքի օրերը շատցուցեր է :

Աս ամուրիներու բաղմութեանը ամեն շաբթու ալ հարսնիք գրէ, գարձեալ քիչ է :

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՆ ՄԸ

— Նէ՛րէյէ, պէ՛օյլէ տալմը կիտէյօրսուն

Մաղարիոս աղա :

— Վա՛յ թախուխ տուտու , սի՛ղ մխիհիղ .
քէյֆլէ՛ր :

— Է՛հ , շիւքիւր . սիղին քէյֆլինի՛ղ :

— Սօրմա . հիշ պու կուկէրտէ արիղիմ՝վէն .
սանը կօրտունս՞ղ մու :

— Հայըր . նէ՞ վար քի , աճէպա պաշնա
պիր դաղա՞ մը կէլտի :

— Եօխ , եօխ ամա , տույտուխ քի կիթ .
միշ անկէրէ եաղըմըշ , հերետիկոս օլմուշ :

— Նէ՞ սէօյլէյօրսուն , Մաղարիոս աղա .
շիմտի սօքաղըն օրթառնտա տիւշիւպ պայը .
լըրմա՛ : Օնու պիղ թամ պիր ճահիլ պէլլէմի .
իտիք : Աճէպա քիմի՞ն աքլընա ույտուտէ
պու փորձութիւնա տիւշտի :

— Սուս օլ , թախուխ տուտու , պէն քիմ .
սէնին կուկահընը ալամամ . եալընըղ քէնտի .
քօթիւլուղնա վէրիրիմ . չիւնքի հէր հափ-
թա պաշըմը կօթիւրիւյօրըտը . ամուճա , շուն-
տան եիրմի լիրա վէր , եօխսա անթի օլու-
րմա . շունտան օն լիրա վէր , պէօյլէ օլուրմա .
քայրը պէնտէ վէրէ վէրէ վէրէմէ օլըրտըմա .
նէ՛ եալալըմա , չըգան հափթա կէնէ իստէտի
իսէ , դայրու փարամ եօխ , կէթ , նէ օլուր-
սան օլ , տէտիմ :

— Նէ տէյիմ , Սուրը Անտօն շնորհք վէր-
սին : Աճապ էլտէ շիմտի Մարեօնքա տու-
տունուն երւէյի նէ , ալթիւսթիւք իշինտէ
տիր :

— Գայրը սօրմա :

— Օ տէյիլ ամա , սիղէ պիր շէյ սօրաճա-
յրմա : Շու պիր հավատիս կէղիյօրըտը ըսա ,
նասը՞լ օլտու պագալմա :

— Հանկը հավատիս :

— Հանի շու , պիղիմքիւրէրէ Գափուտան
սէօղ վէրիլմիշ իտի քի Պարեամ էրթէսի Գայ-
մագամըղ վէրէճէյիմ տէյի . պիղտէ Աղար-
եան գերապայծառը Գայմագամ էտէճէյի-
տիք : Նասը՞լ չըգտը՞ օ հավատիս պագալմա :

— Թէֆթէրին օ երկունիւ գափա . օ հա-
վատիս ճըլի չըխտը :

— Նէ՞ սէօյլէյօրսուն :

— Նէ՞ սէօյլէյէճէյիմ , թախուխ տուտու .
մէյեր իսէ էֆքեալարը պիղի տուղաղա աիւ-
շիւրմէ իմիշ :

— Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսուն , Մաղարիոս
աղա :

— Էվվէթ , հաթթա կէչէն կիւն պիւյիւք-
լէրիմիղտէն պիր դաշը Գափույա կիթմիշլէր
քի պիղէ պիր Գայմագամ վէրսինլէր տէյի .
Սատրաղամտա տէմիշ քի շու Բէվէրսուրու-
սը վէ օնուն կիպի պիր թագլմա շէյլէրի դա-
պուլ իթմէյէճէյինիղէ թահրիրէն պիր իմգա
վէրին քի սիղէ պիր Գայմագամ վէրէյիմ : Պի-
ղիմքիւրտէ թիւքիւրիւքլէրինի եութքունա-
րագ , նէ չամըն շէքէրի նէ արապըն երկիւ
տէյիպ քույրուքլարընա պագարագ տըշարը
չըգմըշար :

— Էյ պու պերպաթ կիտիլմիղին սօնու
նէրէյի վարաճագ : Պէօյլէ նէ պաշըմըղ պէլլի
նէ դըշմըղ . թալէհիմիղտէն պիւյիւքլէրի-
միղտէնտէ քիմսէ դալմառը քի իշիմիղ պիր
կիւն սըրասընա կիրէր տէյի ումուտ էտէլիմ :
Երլ կէտիքճէղ իշիմիղ չըղիլտան չըգըյօր .
Յիսուս Մարիամ սօնումուղու խայր իթսին :

— Էօյլէ , թախուխ տուտու , էօյլէ . կինէ
պիղ սըթիւրմըղը Գերերջանիկ խասուհումուղ-
տան այրմայալմա : Օ սաղ տուրտուխճաղ պի-
ղիմ սըրթըմըղը եէրէ կէլմէղ , իշալլահ պէօյ-
լէ դալմագ : Տահա կէչէն կիւն Պէօյիւք Տէ-
րէտէ պիղիմ Նաղարիոս աղա էվ եափտըրըր
լիքէն , շէօյլէ պիր քէղատ եաղարախ , էվլին
թէմէլինին ալթընա խօյտուրուտ :

Ես Հասունիսթ Նաղարիոս

Հիմնարկեցի տուն մը հոս .

Սուրը աղօթիւք Հասունեանի

Ջերծ և աղատ պահպանեցի

Ի հըրդեհէ , ի փորձանաց

Եւ յամենայն կերպ վրտանդաց :

Յամի Տեառըն հաղար և ութ

Հարիւր նաեւ եօթանասուն :

Երեքին էր որ տուաւ կուտ
Շինել զայս տուն մեր Սուրբ Հասուն :

ՆԵՐՍԷՆ—ԴՐՍԷՆ

Աղքատ մարդ մը երեւելի ազնուակա-
կանի մը ընծայ տանել ուղելով, փալամուտ
ձուկ մը կառնէ և տապկելով թիւերուն մէջը
փաթթած կը տանի :

Սպասաւորները երբ վեր կը տանին ազ-
նուականին առջեւը կը հանեն այս ընծայն,
բարկանալով մը

— Սա բերողը ո՞վ է նէ վեր կանչեցէք նա-
յիմ, կըսէ սպասաւորներուն :

Աղքատ մարդը երբ կուգայ, ազնուակա-
նը կը պօռայ իրեն :

— Ծօ անշնորհք, աս փալամուտը ի՞նչ է
որ տապկեր ընծայ բերեր ես, զիս ո՞վ կար-
ծեցիր :

— Երաւայ եմ, աղաւ, կը պատասխանէ
խեղկատակ դէմքով մը : Չեր սեղանը ամեն
տեսակ ծուկեր կուգան. իւրիւֆէր է եղեր,
պարպունեա է եղեր, փիսի, մէրճան, շա՛տ
լաքին փալամուտը ո՞վ պիտի բերէ. ես ալ աս
բերի որ փալամուտին համն ալ դիտցած ըլ-
լաք : Ի՞նչ ընենք, մեր կարողութիւնն ալ
այսչափ կը տանի :

Ծօ կիրակոս, կըսէ Բերացի տանտէր մը
իր սպասաւորին. ատ ի՞նչ աղտոտ ձեռքե-
րով դէմն կուգաս, մարդուն սիրտը տակն
ու վրայ կընես կոր :

— Ի՞նչ ընեմ, աղաւ. ջուրը խըթ ըլլաւուն
համար, իտարէյով կերթանք կոր, կը պա-
տասխանէ :

Կառավարութեան պաշտօնեայ մը կեցած
քաղքին օդը իրեն յարմար չը գալուն հա-
մար քանի մը անգամ պաշտօնէն հրաժարա-
կան կուտայ, չեն ընդունիր :

Ան միջոցին ալ ան կողմերը քննիչ մը դա-
ցած կըլլայ :

Պաշտօնեայն կերթայ քննիչին կիցնայ : « Ա-
մա՛ն, կըսէ, կաղաչեմ, վրաս մէկ խարդա-
խութիւն մը հասաւտէ որ հրաժարականս ըն-
դունին. ես ալ քեզի կը խոստանամ մեծկակ
գումար մը ստակ նուիրել » :

Չորապէս խանին մէջ վարպետորդի դի-
նեպան մը՝ եկող դացողները խաբելով աւելի
ստակ փրցունելու համար՝ ժամը 8 եղած ա-
տեն գինետան ժամացոյցը 10 ին վրայ կը բե-
րէ եղեր :

Յաճախորդներն ալ իրիկուն եղած կար-
ծելով, կանուխկեկ կսկսին կլելու և մինչեւ
որ մուլթը կոխէ, քէօր կինով եղած դուրս
կենեն :

Ուստի հարկ համարեցինք ծանուցանել ա-
սիկա որ յիշեալ գինովները մէկ մ'ալ չը խաբ-
ուին և բարեհաճին երբեմն իրենց ծոցի ժա-
մացոյցին ալ նայելու :

— Ճանըմ էլմօնիկ հանրմ, աս շաբթու ճան-
փէս ֆիստան մը պիտի չինեմ ամա, հիմակ-
ուան մօտան ի՞նչ է աճապ :

— Չմեռը մօտեցաւ : Ես ալ ձմռան համար
բան պիտի չինեմ ամա, իրաւ որ տահա մօ-
տայէն խապար չ'ունիմ : Աս եռամուրճալը
զարնելիք չօճուխները զիս ըրահաթ չեն թո-
ղուր որ կիրակի օր մը ժամ երթամ տէ, մօ-
տան իմանամ :

— Քա քուրուկ, էփ էյի, ատեն կայ որ ես
ալ ժամ կացած չունիմ : Անանկ է նէ, ատ
սէպէպով կիրակի օրը մէկտեղ կերթանք :

ԿՐՈՆՊԱՅԻՆ ՄԱՂԱԶԱՆ

Անցած օր իսկ մը Հայ կնիկներ ֆիստան-
ցու առնելու համար Պէյ օղլու պարտած ա-
տենին՝ Ղալաթա-սէրային դէմը կրօնպաքի

մաղաղային առջեւը կայներ, թուքերնին կըլ-
լելով իրարու հետ կը խօսակցէին:

— Բա Անթառամ տունու, աս ի՞նչ աղուոր
տեղ է. աս ալլըման հալիլէները նայէ, աս
մարդապոյ այնաները, մարդ մէջը նայի նէ,
մէյ մը մէյ մըն ալ կը ցուցունէ կոր. քա կի-
տես քի արքաւութիւն կըլմանի:

— Վո՛ւյ, քանի կը նայիմ նէ, պէրնիս ճու-
րերը կը վաղէ կոր. աղծիկ կարգելու ճէհէ-
ղելու համար իշտէ թամ մաղաղա է ամա, մե-
ղի պէս մարդիկները տունէն ներս պիլէ չեն
կընար մտնել:

— Բա ի՞նչ կըսես դուն ալ. ան մեզի պէս-
ներուն չէ քի տէյմէ զէնկինի կնիկներուն ալ
պանը չէ հոնկէ ներս մտնալ: Սա նայէ, խա-
նութին մէջ քսան եռսուն հոգի ալէսթա կե-
ցեր են, եկած միւշտէրին տուղախը ձգելու
համար:

— Բա Արմիկ հանըմ, հոսկէ ներս մտնող
առուտուր ընողը հա տահիճին առջեւը կայ-
նած գլուխը ծուր է, հա ասոնց առջեւը
կայներ է: Ունեցածդ չունեցածդ հոս ձգե-
լէն զատ տունին հէօճէթն ալ ըրէհին անելու
անանկ դուրս ելնելու է:

— Ան տահա, Լուսիկ հանըմ, տուն իլք
հեղուն է քի հոսկէ կանցնիս կոր: Խլիմանեա
հանըմին տունը Պէյօղլու է տէ, անցած օր
մեզի եկաւ նէ, աս մաղաղային համար անանկ
պաներ պատմեց քի մարդուն պերնին ճու-
րերը կը վաղէ կոր:

— Աճապ որի՞նն է աս մաղաղան:

— Քուրումպէկին մաղաղան կըսեն եղեր:
Անի տարին իրեք հարիւր օրն ալ ամեն օր
մէյմէկ չէշիտ մօտա ֆիստաններ կը կախէ ե-
ղեր: Աս մաղաղան գտնուած խումուշը պաշ-
խա ամեն մաղաղաներն ալ տակն ու վրայ
ընես, չես գտներ:

— Բա մեղա, էյէր պաշխա տեղ գտնը-
ված մալը հոս պերեն նէ հիշ իտար կընէ:
Հիշ մէկ տեղ մ'ալ կտնուելու չէ քի ինչ որ
ուղէ նէ, տան տէ առնեն. Աս մաղաղային

ամիսը հարիւր հազար ղուրո՞ւշ կերթայ ի՞նչ
կըլլայ աճապ:

— Զէյէր մալիյէյի պէս բան մ'ունին
ասոնք. չէնէ ի՞նչով կը դառնայ աս մեծ գործը:

— Զէ, իսկուհի հանըմ, անցած օր իլի-
մօնեա հանըմը պաներ պատմեց քի. պիւ-
թիւն ան Հայ պէյերուն ու ամիրաներուն կը-
նիկներն են եղեր աս մաղաղան պաց պահողը:

— Ախ կիտի զէնկինութիւն. հիմա մենք
ալ ճէպերնիս տօղու լիրա ունենայինք նէ, հիշ
չէի կենար աս Սօֆիցայիս խաթ մը լաթ կառ-
նէի հոսկէ:

— Բա տուն ալ, տօնսուղուն աղլընտան
կիւնտէ իւշ արչըն աստառ կէշէր կըսեն նէ,
անօր պէս ալ ելեր մալիհիւլեաներ կընես:
Մենք ասկէ բան առնել չէ քի ես շիտակը
ներս նայելու պիլէ կը վախնամ կոր:

— Աման դուն ալ ի՞նչ կայ վախնալու:

— Բա ի՞նչ կըսես դուն ալ, խեղքի՞դ ե-
կաւ ի՞նչ եղաւ. աս քսան եռսուն ճահիլմար-
դիկը վրանիս խնդացունենք տէ մեղ տին-
կեանի առնել տանք:

— Սանքի կիտես քի տուն ալ մէկալ մա-
ղաղաներէն չատ մալ առինք տէ, հոսկէ պան
չառած դուրս ելլելու կամչնաս կոր:

— Աղէկ կըսէ Հուսփիկ հանըմը. ի՞նչ կըլ-
լայ եղեր, ասօր պտըտելով, սէյիր ընելով օ-
րերեկա օր ընենք երթայ. պարէ էօմրերնուս
մէջն ալ պան մը տեսած ըլլանք:

— Բա ի՞նչ կըսես, օրը իրիկուն եղաւ կը-
նայ. ես տահա տուն պիտի երթամ կերա-
կուր վրայ պիտի դնեմ որ էրիկս կայ նէ կը-
ռիւ չը հանէ:

— Ես ալ տահա պան մը չեմ եփած ամա
ղարար չունի. աս գիշեր ալ չորեղէնով կան-
ցունենք:

— Զաթը իմ էրիկս ալ գիշերը սահաթը
երկու քին քէօր կինով կելլէ կուգայ, ծուկ
կը պերէ քի տալիկէ աէյի, ես ալ կէս եփած
կէս չեփած առջին կը հանեմ որ չափուիս մը

ուտէ տէ՛ երթայ շնթռկի պառկի : Ես ալ կեցեմ դրացնութիւնը Մարտիկ աղային կերթամ, գիշերը էլլէնմիշ կըլլանք :

— Ես ալ պազի Գրիգորիկ աղայէնց երթալ տէ աս էրկան գիշերները էլլէնմիշ ըլլալ կուզեմ տմա, իմինս խըրչըլ մարդ մըն է, ինքը տեղ չերթար, ինծի ալ մինակ երթալու չը թողուր :

— Իմ էրիկա ատանկ ըլլայ նէ, Ես սահաթ մը չեմ կենար, կը թողու՞մ զինքը կըսէ մէկն ալ :

— Ես ալ սանքի փէք խելօք չեմ կենար տմա, տունին կէսը իմ վրաս Գարձունելու խօսք կայ տէ, ատոր լմնալուն կը պէքէյեմ կոր :

— Քա ինչ կըսեն հիմա անցնող գարձողները. սահաթ մըն է հոս կայներ ենք, պարէ մահանա մը ընենք տէ, մաղաղայէն ներս մտնենք :

— Էյ ինչ մահանա ընենք :

— Անանկ պան մը առնելիք կըլլանք քի հիշ մէկ տեղ մը չը գտնուիր. հոս ալ չի կայ ըսեն նէ, իշտէ ներսը քիշ մը սէյիւր ըրած կըլլանք դուրս կ'եկնենք :

— Ինչ խըտար տեղ մը չը գտնուելիք պան ըլլայ ալ նէ, մեր մտքէն պիլէ չանցած չէջիւր հոս կը գտնուի. պարէ ամէն տեղ գտնուած բան մ'ըսենք սր պէլքի հոս չը գտնուի :

— Վո՛ւյ հոռութիկ հանրմ, ոտքս առաջ չերթար կոր. ես կը վախնամ հոսկէ ներս մտնելու. հապա մեղ վախտեն նէ :

Այս միջոցին կառք մը կայներով կռոմպաքի մաղաղային առջեւ, աղնուտկան և պըճնաղարդ տիկին մը վար կ'իջնէ :

Կռոմպաքի սպասաւորներն ալ դիմաւորելու համար իսկոյն դուռը վաղելով, հոն խոնուող մեր տուտու խաթուններուն ալ կը պօռան :

— Նէ՞ տիւ պու. պիւ սաղաթ վար պուռտա տուռմուշ, տիւտիւ էտէտուտունուլ, տէֆ օլուն շունտան, սիղէ կէօռէ չէյ Եօգ

պուռտա :

Կիններէն մէկ երկուքը

— Կենանք նայինք սա կնիկը ի՞նչ պիտի առնէ աճապ, կ'ըսէին :

Մէկ երկուքն ալ ստիպելով կ'ըսէին,

— Ճանրմ, տահա կենսա՞ք մի հոս. մարդիկը պաեաղիճէ մեղ վախտեցին նէ : Ասոնք քուէնկ են, նէ խօսք կը հասկնան, նէ ալ մարդէ՛կը վախնան. երեսն ծեծ մ'ալ քաշեն նէ, ի՞նչ ընելու է :

Ասոր վրայ մեր տուտու խաթունները ալ զատուեցան Կռոմպաքին մաղաղային առջեւէն, պէրներնուն ճուրերը վաղելով : Եւ ատոր վրայ խօսակցելով մինչեւ տուններին դադին նէ, իրիկուն եղաւ : Որ մէկին ալ էրիկը քիշ վերջը կուգայ կը նայի որ կերակուրը չէ պատրաստուած. կուիւ մ'է կը վրթի. մէկ քանիները էրիկներնուն ծեծ կ'ուտեն ան գիշերը : Մէկուն աղջիկն ալ մայրը հօրը ձեռքէն ազատելու համար պատուհանը բացածին պէս որչափ ձայն ունի նէ « Եանլը Էս » կը պօռայ : Թաղերիք ոտք կ'եկնեն, իրարանցում մ'է կ'ըլլայ. մինչեւ իսկ ժամուն թուրումպան կը վաղէ կուգայ :

Վերջապէս ամենքն ալ կ'իմանան որ աս բոլոր տակնուվրայութիւնը Կռոմպաքին սէյիւրին երեսն է, և տեղերնին կ'երթան ու կ'որոշեն որ իրենց կնիկներուն չը թողուն Կռոմպաքի մաղաղային առջեւէն անցնելու որ չըլլայ թէ անոր սէյիւրին իյնալով, գիշերը տնով տեղով անօթի թողուն :

ՅԱՅՐԵՆԻՔ

Այս թերթին հետ հաշիւ մ'ունենինք Շահ Հիւսէյինի խնդրոյն նկատմամբ. բայց այս անգամ մենք երկար գրելու հարկ չենք տեսներ, քանի որ արդէն ինքը զինքը հերքեր ու դատապարտեր է անցեալ շաբաթ աւուր թերթին մէջ :

Այս համար թերթին համեստաբարոյ խումբ

բազիրը չ'ուզելով վէճի բռնուիլ իր ընթացքը քննադատող լրագրաց հետ, ամենուն մէկէն իրենց խմբագրական պարտականութիւնը չը ճանչցող կամ մտացող, անիրաւի, անգուռն բերանով խօսող, ևն. ածականներ տալը հերիք համարէր և առանց ուրիշ խօսք մ'ընելու տիտիկ է ըրեր:

Մենք ալ իր խեղճութեանը մեղքնալով, շատ չ'ենք դպիլ իրեն, քանի որ վերջին հրատարակած նամակովն արդէն իր ձեռքը դրած կ'ըլլայ իր դատավճիռը և համարձակմամբ պատասխանելն ալ հայհոյութեանց մէջ կարծելով, իրեն ինչ խեղճ սկզբունքի տէր ըլլալը անգամ մը եւս կապացուցանէ:

ԹԱՏՐՈՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԲԵՅԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՅ ԹԻԻ 192—194

Վարդուշիշի Պ. Մադաքեանի

Շէֆէ 17 Նոյեմբեր 1873 թիւէ Ժամ 2 1/2

ՀԱՆԴԷՍ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ժԵ. ՏԱՐԵԴԱՐԶ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՐՀԵՍՏԻՆ Ի ՀԱՅՍ

Ի ԲԵՐԱ 1858

ՄԱՐՇ ԱԶԻԶԻՅԷ

ՀԱԻԱՏՔ ՅՈՅՍ ՍԷՐ

Թատրեր, ի հիկզ արարս և ի վեց պատկերս

Մ Ի Զ Ե Ր Գ

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆ

ՔԵՐԹՈՒԱԾ Պ. ՍՐԱՊԻՈՆ ՀԵՔԵՄԱՆԻ

ՊԱԶԷՆ ՄԱՐԱԶԱԽՅԻՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ԱՌԱԶԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆ

ԿՐԱՆ ԹՐԻԱՆՕՆ ՊԱՆԱՏՆ

Ի ՎԵՐՍԱՅԻ

Գաղղիական Բնագրի Բարձրագույն

Ա. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ

Մ. Խ. ԵԿԵՄԻՆԻՃԵԱՆ

Պազէն Մարաշախան դատաստանը որ լրագիր վերծանող ամեն անձանց հետաքրքրութիւնը գրաւած է և որ Գաղղիոյ կրած վերջին ձախորդութեանց վրայ մեծ լոյս մը պիտի ձգէ, մանրամասն նկարագրութեամբ և բացատրութեամբ հրատարակել սկսած է Գաղղիոյ իւնիվէրսիւթ լրագրին խմբագիրը:

Սոյն օգտակար աշխատութեանէն մեր ազգայինքն ալ նպաստաւորելու համար Գաղղիէն բնագրէն սկսած է թարգմանել Ա. Մուրատեան էֆէնտին և մաս առ մաս կը հրատարակուի:

Ա. տետրը արդէն տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած ըլլալով, ամեն գրավաճառաց և լրագիր ծախողներուն քով կը գտնուի:

Գին 40 փարայ:

ՇԱՐԱԳԻՐ-ՏԵՕՐԷՆ

ԳԻՈՐԳ Ե. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ԳԱՎԱՅԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. Ե. ՊԱՌԵԱՆ